

Експертизи в судочинстві України

Рассматриваются проблемы использования специальных знаний в судопроизводстве Украины, теоретические и организационные основы судебной экспертизы, ее значение в уголовном, гражданском, административном судопроизводстве.

По каждому виду экспертизы указаны предмет, объекты, задачи, круг вопросов, которые им решаются, приведены образцы вопросов, относящихся следователем, судом при привлечении эксперта для выполнения экспертных исследований.

Издание рассчитано на следователей, прокуроров, судей, адвокатов, судебных экспертов, студентов, слушателей и аспирантов, а также преподавателей высших учебных заведений и широкого круга читателей, проявляющих интерес к судебной экспертизе.

АКАДЕМІЯ АДВОКАТУРИ УКРАЇНИ

ЕКСПЕРТИЗИ У СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

*Науково-практичний
посібник*

*За загальною редакцією
професорів В. Г. Гончаренка та І. В. Гори*

Київ
Юрінком Інтер
2015

УДК 343.148:[343.1+347.9+342.9](477)(076)

ББК 67.9(4Укр)52я7+67.9(4Укр)411я7

E45

Автори

*С. Б. Бойченко, В. І. Бояров, Т. В. Будко, Т. В. Варфоломеева,
В. Г. Гончаренко, С. В. Гончаренко, І. В. Гора, В. А. Колесник,
Ю. П. Попов*

За загальною редакцією
професорів *В. Г. Гончаренка, І. В. Гори*

Науковий редактор
професор *В. А. Колесник*

Експертизи у судочинстві України : наук.-практ. посіб. /
E45 за заг. ред. В. Г. Гончаренка, І. В. Гори. — К. : Юрінком Інтер,
2015. — 504 с.

ISBN 978-966-667-627-9

Розглядаються проблеми використання спеціальних знань у судочинстві України, теоретичні й організаційні основи судової експертизи, її значення в кримінальному, цивільному, адміністративному судочинстві. Стосовно кожного виду експертизи вказані предмет, об'єкти, завдання, коло питань, які нею вирішуються, наведені зразки запитань, що ставляться слідчим, судом при залученні експерта для виконання експертних досліджень.

Видання розраховано на слідчих, прокурорів, суддів, адвокатів, судових експертів, студентів, слухачів і аспірантів, а також викладачів вищих навчальних закладів та широкого кола читачів, які виявляють інтерес до судової експертизи.

ББК 67.9(4УКР)6+67.6

© С. Б. Бойченко, В. І. Бояров, Т. В. Будко,
Т. В. Варфоломеева, В. Г. Гончаренко,
С. В. Гончаренко, І. В. Гора, В. А. Колесник,
Ю. П. Попов, 2015

ISBN 978-966-667-627-9

© Юрінком Інтер, 2015

ЗМІСТ

---

1. Вступне слово	5
2. Спеціальні знання та форми їх використання у судочинстві	9
3. Процесуальні та організаційні основи застосування спеціальних знань у судочинстві України	24
3.1. Процесуальні аспекти діяльності експерта і спеціаліста	24
3.2. Організаційні питання діяльності експерта і спеціаліста	39
4. Класифікація судових експертиз	64
5. Окремі види судових експертиз: предмет, завдання, питання, що вирішуються	68
5.1. Криміналістичні експертизи	68
5.1.1. Почеркознавча експертиза	69
5.1.2. Техніко-криміналістична експертиза документів	77
5.1.3. Трасологічна експертиза	96
5.1.3.1. Дактилоскопічна експертиза	98
5.1.3.2. Експертиза слідів ніг і взуття	103
5.1.3.3. Експертиза слідів знарядь злочину та інструментів	106
5.1.3.4. Експертиза транспортних засобів і утворених ними слідів	109
5.1.3.5. Експертиза слідів зубів	113
5.1.3.6. Встановлення цілого за частинами	115
5.1.4. Судово-балістична експертиза	116
5.1.5. Експертиза холодної зброї	123
5.1.6. Фотопортретна експертиза	124
5.1.7. Фототехнічна експертиза	127
5.1.8. Експертиза відеозвукозапису	130
5.1.9. Вибухотехнічна експертиза	137
5.2. Судово-медична експертиза	150
5.2.1. Експертиза трупа	156
5.2.2. Експертиза живих осіб	165
5.2.3. Експертиза речових доказів	177
5.2.4. Експертиза у відділеннях судово-медичної токсикології	188
5.2.5. Генотипоскопічна експертиза	191
5.2.6. Експертиза за медичною документацією та матеріалами кримінального провадження, цивільної справи	197
5.2.7. Фармацевтична та фармакологічна експертизи	199

5.2.8. Експертиза у кримінальних провадженнях про порушення професійних обов'язків медичними працівниками.....	207
5.3. Судово-психіатрична експертиза.....	209
5.4. Судово-психологічна експертиза.....	229
5.5. Судово-економічна експертиза.....	237
5.6. Судова товарознавча експертиза.....	249
5.7. Автоварознавча експертиза.....	258
5.8. Інженерно-технічна експертиза.....	263
5.8.1. Інженерно-транспортна експертиза.....	268
5.8.2. Будівельно-технічна експертиза.....	283
5.8.3. Пожежно-технічна експертиза.....	295
5.8.4. Гірнично-технічна експертиза.....	302
5.8.5. Електротехнічна експертиза.....	308
5.8.6. Агротехнічна експертиза.....	312
5.8.7. Комп'ютерно-технічна експертиза.....	314
5.9. Експертиза матеріалів і речовин.....	321
5.9.1. Експертиза наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів.....	327
5.9.2. Експертиза металів і сплавів.....	339
5.9.3. Експертиза лаків, фарб і покриттів.....	344
5.9.4. Експертиза нафтопродуктів і паливно-мастильних матеріалів.....	350
5.9.5. Експертиза скла та кераміки.....	356
5.9.6. Експертиза волокон, волокнистих матеріалів і виробів з них.....	361
5.9.7. Експертиза пластмас і полімерів.....	371
5.9.8. Експертиза рідин, що містять спирт.....	372
5.9.10. Експертиза парфумо-косметичних виробів.....	374
5.10. Експертиза харчових продуктів.....	375
5.11. Грунтознавча експертиза.....	394
5.12. Гемологічна експертиза.....	402
5.13. Біологічна експертиза.....	404
5.14. Ветеринарна експертиза.....	421
5.15. Екологічна експертиза.....	425
5.16. Одорологічна експертиза.....	436
5.17. Експертиза об'єктів інтелектуальної власності.....	438
5.18. Мистецтвознавча експертиза.....	461
5.19. Лінгвістична експертиза.....	474
5.20. Технологічна експертиза.....	481
5.20.1. Вибухотехнологічна експертиза.....	483
5.21. Експертиза спеціальних технічних засобів.....	487
6. Оцінка висновку експерта.....	493
7. Рекомендована література.....	496
8. Авторський колектив.....	503

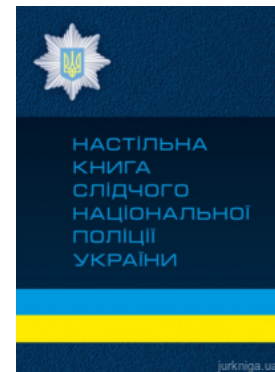
Книги, які можуть вас зацікавити

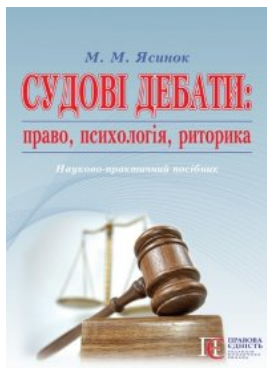
Адвокатська техніка
(підготовка до процесу
і методики
переконання)

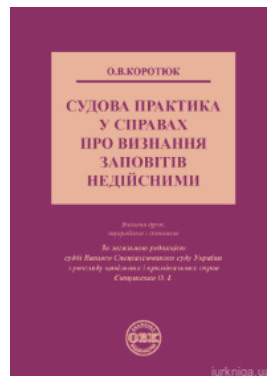
Захист в делах по ДТП
Науч.-практ. пособ

Настільна книга
слідчого національної
поліції України

Судові дебати: право,
психологія, риторика

Судова практика у
справах про визнання
заповітів недійсними

Кримінальний кодекс
України

Перейти до галузі права
Судова практика

[Перейти на сайт →](#)